

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP.

Feladvány szerkesztők háborús írói és szerkesztői felelős: DR. KISS PÁL

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 .. Egy hónap 1 .. 20

Szófia, november 6.

Bolgár távirati ügynökség kora reggel jelenti:

Egy bolgár hadosztály bevonult Nisbe.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Nis

falain a szövetségesek lobogóit lengeti az őszi szél. Diadalmasan leng a magyar, német és osztrák zászló, ami azt bizonyítja, hogy a mi ügyünk többet érnek a francia-szerb ágyúknál, szuronyaink is többet érnek, de legtöbbet ér mégis hős katonáink mámoros vitésége s kimeríthetetlen katona energiája.

Nis elfoglalásával Szerbiában már kiesett a világ feneke s nemzeti létének, állami existenciájának összeomlása már csak napok kérdése. Sem a világtörténelem, sem a hadtörténelem nem látott olyan érdekes hajszát, ami itt a bűnbánó Szerbiának nemcsak megbüntetéséért, de egyúttal a megsemmisítéséért is folyik. A szövetséges hadaktól körülvéve, mint a körbe zárt nyúl egyre szűkebb területre szorul, hogy vagy megadja magát, vagy elhulljon az utolsó szál emberig, vagy pedig, ami egy népre legtragikusabb: kifusson a saját országából. Az ötszáz éves török uralom teljesen befalazta Szerbia állami életét, de nem falazta be nemzeti életét s így történik, hogy amikor Szerbia visszanyerte állami függetlenségét: nemzeti életét ott folytathatta, ahol ötszáz évvel előbb, a Rigómezőn. Vid napján megszakadt. Am Szerbia visszanyert állami függetlenségét és nemzeti életét csak bűnre használta föl.

Az Irás szavai szerint, aki kardot fog, az kard által fog elveszni és most Szerbián is be fog teljesedni az Irás. Ezt megköveteli Európa békéje, a kettős monarchia, de különösen Magyarország biztonsága s egy általános szempont: az emberiség civilizációja, amely nem tűr meg maga között duvadakat. Nis eleste büntető igazságszolgáltatása a megsértett jogrendnek s helyreállítása a megbillent erkölcsi világrendnek. Nisre kitzűzött lobogónk tehát nemcsak hadaink győzelmét, hanem az erkölcsi világrend helyreállítását is szimbolizálja.

A montenegróiak főhadállását áttörtük

Kraljevo német kézen van

Budapest, nov. 6.

Délkeleti hadszíntér:

Montenegrói határon küzdő osztrák-magyar csapatok tegnap rohammal vették be Trebinjétől keletre az Ilino-Brodát és ezzel áttörtük montenegróiak főhadállását. Tegnap ellenséget Klobuk romnál visszavertük.

Kövess tábornok hadseregének egy osztrák-magyar hadosztálya a Klisura völgyesorost Ariljétől délre elfoglalta. Egy másik a Bjelicán tui és Cacaktól délkeletre szorította vissza ellenséget.

Kraljevot német csapatok megszállták. Odább délkeletre német és osztrák-magyar csapatok átkeltek nyugati Moraván.

Gallwitz tábornok hadserege közeledik a Kusevától északra fekvő völgyesorokhoz.

Szerbek hadászatiilag legfontosabb városa Nis bolgárok birtokában van. Bolgárok Soko-banját és Lukovtól nyugatra fekvő magaslatokat is elfoglalták. Mindenütt sok polgári ruhába öltözött szerb katona-szökevény került kézre. Höfer.

Oroszokat Strypától keletre szorítottuk vissza

Nem kedvez az olaszoknak az „időjárás“

Budapest, nov. 6.

Orosz hadszíntér:

Ellenség tegnap Wisniowickétől délkeletre Strypa-harvonál ellen két erős támadást intézett. Támadó oszlopai súlyos veszteségeket szenvedve tűzünkben összeomlottak. Oroszok végül úgy itt, mint Bukanovtól és Bieniawától keletre főállásaikba vonultak vissza. Siemikowce körüli harcokban 50 tisztet és 6000 főnyi legénységet fogtunk el. Styr alsó folyásánál támadásunk lépésről lépésre tört nyerne.

Olasz hadszíntér:

Délnyugati harvonalon esend nagyjában tegnap is tartott. Ehhez nyilván hozzájárultak olasz legfelsőbb hadvezetőség hivatalos jelentéseiből ismeri kedvezőtlen időjárási viszonyok. Ellenségnek egyes pontokon ellenünk intézett támadásait visszavertük. San Martinó szakaszon még közelharcok folynak. Höfer.

Hiábavaló orosz támadások Gallwitz seregének előnyomulása

Berlin, november 5.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadserege portja:

Az oroszok, tekintet nélkül nagy veszteségeikre, folytatták hiábavaló támadásaikat.

A Sventen és Ilzen-tavak közt, valamint Gateirinnél ismét nagy és erős támadásuk omlott össze állásaink előtt.

Lipót bajor herceg tábornagy hadserege portja:

Semmi ujság.

Linsingen tábornagy hadserege portja:

Cartorijasztól északnyugatra az oroszokat rövid előretörések után ismét visszavetettük állásukba.

Komarovtól északra több orosz ellentámadást visszavertünk.

Bothmer gróf tábornok csapatainál támadásunk a Siemikowce egy részét még megszállva tartó oroszok ellen sikerrel járt, megint 2000 fogoly került kezünkbe.

Balkáni hadszíntér:

A Moravica völgyben birtokunkba vettük az Arilja melletti magaslatokat.

Cacaktól délre áthaladtunk a Jelica-Planina-gerincen. Csapatunk visszavetették az ellenséget.

A Kotlenik hegyvidék mindkét oldalán üldözés közben elértük a nyugati (Geljiska) Morava északi partját Kraljevó felett és alatt. — 1200 szerbet fogtunk el.

Grusától keletre Gallwitz tábornok hadserege az ellenséget a Gcdacica-Santarovac vonalon tul vetette vissza.

Lugomirtól délre rohammal elfoglalta a magaslatokat és a Morava völgyben megszállta Cuprija, Tresnievica és Paracin helységeket. 1500 szerbet fogtak el.

Legfőbb hadvezetőség.

Marhákat, vágókat, fas-
tehenet, űkrít, tinót,
szilvát és őszibarackot vásárolj
SEMANN JÓZSEF,
értekezhetni Irtiz Miksánál.

ORVOSOK

Igazolják, mint legkíméletesebb kö-
högés elleni szert a:

Mellék használják

Köhögés

rekedtség, elnyákosodás, herül, számbár-
sárgul ellen és különösen megfázás ellen,
mely miatt minden barsonnak nékélér-
betétlen. 5000 orvosai és más egyéb
igazolják a biztos sikerét ezen étvagy
porjuszit és kellemes cukorkáknak. Csok-
mazsola 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér,
hadt csomagolásban 30 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

Elismert legjobb motorok!

Világhírű eredeti „Körting”
Diesel motorok

Szivógáz

:: és benzinnemű motorok. ::

Csempőgármotorok benzinnel- és
nyerszénajlakomobillal. Benzinnel-
mal magánjárók.

Magaslépő nyílásosság!

Nyerszénajlakomobillák
kereszttelvezetéssel.

Gelléri Irodák és Társaság

Budapest, V. Korbáry-utca 4. szám.

Éjszaki órákban kérjen telefonon árajánlatot!

Legmelegebbben jótállás!

Ködvendéi listáit felhívások!

**Katóka szakács-
könyvében**

mindent megtalálnak a fiatal
leányok, amire a jövőző
gazdasszonyainak a ház-
tartásban szükségük lehet.
A sok száz meg száz re-
ceptet tartalmazó vastag
könyv a legvilágosabban
megírt és legnépszerűbb
szakácskönyv, ami az utóbbi
időben közkezen forog. Vi-
lágos utmutatóul szolgál az
ősi gyümölcsbefőzés ezer,
különféle ágaiban. „Katóka
szakácskönyve” a Singer és
Wolfner könyvkiadó cég ki-
adásában jelent meg. Bontá-
ára 7 korona. Az „Új Idők”
és a „Magyar Lányok” elő-
fizetőinek azonban 3 korona
20 fillér beküldése ellené-
ben bérmentve küldi meg

Singer és Wolfner
könyvkereskedése,
Budapest, Andrassy-ut 16.

POOR ENDRE
gyógyászati munkái Makón
VILMAGRÉN
gyorsan és biztosan ható ár-
talmatlan szer, szoptó, májfélt,
arv- és kórházi és mindenféle
bármilyen betegség ellen
Vilma hajpor, Vilma szap-
pan és hajlító szer.
Ára: Vilma orvosi 1 korona.
Vilma hajpor 1 korona, Vilma
szappan 70 fillér. Hajlító 1 ko-
rona. Gyógyászati munkái Makón
szertárban kaphatók.

Szőlőföld
a Sovány legszebb, legparto-
sabb részén, mintegy
öt kis hold
házhelyeknek is igen alkalmas,
egy vagy több részben eladó.
Érdeklődők bővebbet:
H. Kovács János
ügynök, megbízottnál.
Lakása: Hajnal-utca 4. szám.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG
nyomdai műintézete Makó, Széchenyi-tér 2. szám.

A háboru okozta anyagdrágaság
dacára könyvnyomdánkban min-
dennemü nyomdai munkák a leg-
pontosabban, tiszta, izléses kivi-
telben, jutányos áron készíttetnek.

Hirdetések jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban

Nyomtatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság” vállalkozásba bevezetett gyorsajóján, Makón.

Tengeralattjárók védik Görögországot

Stockholm, nov. 6.

Az „Aftonbladet“ írja: A német tengeralattjárók főmunkodási terepüket egyszerűen — a Földközi-tengerbe helyezték át. A német jelentések állapítják meg, hogy az október 11-től 17-ig terjedő hét alatt a német tengeralattjárók hat gőzhajót súlyosztettek el a Földközi-tengeren. Ugyancsak ezekből a jelentésekből megtudjuk azt is, hogy több tengeralattjáró működik Várna közelében és Odessza környékén.

A tengeralattjáróknak a Földközi-tengerbe való küldése azonban, ugyilátszik, főként Görögország magatartására vezetendő vissza.

A görög király, aki feltétlenül bizik a német és magyar-osztrák fegyverek végleges győzelmében, érthető okokból nem szívesen tenné ki hosszú tengerparttal rendelkező és sok szigetből álló országát az angol csatahajók pusztító tüzeinek. A fellépő nagyszámú merész német és magyar-osztrák tengeralattjárók raja azonban megfélemlítő benyomást tesz az angol dreadnoughtokra.

Ez az intézkedés ismét kiváló sakkhuzása a központi hatalmak vezetőségének, mert levették vele a görög király válláról a legnagyobb gondot arra az esetre, ha — amint az nagyon könnyen lehetséges — a viszonyok kényeszerítő hatalmának befolyása alatt az antanttal szemben fegyveres fellépésre határozná el magát.

Németország egy heten belül Konstantinápolyban lesz

A „Corriere della Sera“ olasz lap londoni levelezője táviratozza: Repington ezredes, a „Times“ katonai szakértője kijelentette, hogy Németország most már előreláthatólag egy héten belül Konstantinápolyban lesz hadseregével. A szerb hadsereg számára pedig nem marad más hátra, minthogy Montenegróba vagy Albániába vonul vissza.

A tegnapi bolgár hivatalos jelentés

Pancse Doroff, a budapesti bolgár főkonzul ma délután a következő táviratot kapta a bolgár miniszterelnöktől:

Sz ó f i a, nov. 5.

Az offenzívát valamennyi harc vonalon folytatjuk. Boljevac—Paracin irányában elfoglaltuk Lukovo falu mellett a Svrljski-Timok-átjárót és ektöbben 6 ágyút zsákmányoltunk és 500 foglyot ejtettünk.

Nisnél csapataink a váró előtt állanak. A bolgár Morava völgyében Pana Planinánál és Krna-Pravánál elfoglaltuk a Semernik Planinát.

Strumicától délre csapatainkat tekintélyes francia haderők támadták meg, de visszaverték őket.

A makói hadikölcsön jegyzés

M a k ó, nov. 6.

A polgármesteri hivatalnál a mai napon a következő jegyzések történtek:

Ács Sándor és neje Biró Anna Paradicsom-utca 45 szám 2000, Gál Imre Tulipán-utca 22 szám 300, özv. Török Istvánné Kálvária-utca 53 szám 1000, A kárpáti falvak ujjaépítésére Makó város közönsége körében gyűjtött pénzáradomány 5600, Fodor Sándorné Joó Eszter Bajza-utca 43 szám 4300, özv. Kiss Péterné Arany János-utca 46 szám 1000, Faur János és neje Bajza-utca 80 szám 500, Apjok Imre és neje Kelemen Ilona Aradi-utca 78 szám 2500, Vigh Erzsébet Tiszaszentmiklós 1000, Koczás Sándor és neje Csávás Julianna Mikósa-utca 28 szám 8000, Börcsök Imréné Nagy Viktória Járándó 9 szám 4400, Börcsök Mátyás és neje Szikszay-utca 1 szám 2500, Börcsök Erzsébet Szikszay-utca 1 szám 150 koronát.

A Makói Takarékpénztár Rt.-nél november 6-án:

Weisz Hermann 50000, F. Kiss István Eötvös-utca 2000, Szirmai József II. gimn. 500, Szirmai Sándor IV. elemi tan. 500, Herczeg Elemérné Bpest 1000, Kovács Antalné Mészáros-utca 3000, Török Lajos Főter 1200 koronát.

A makói postatakarékpénztár útján hadikölcsönt jegyeztek:

D. Lengyel Dezsőné Széchenyi-tér 13 szám 500, Bernáth Ilésné Damjanich-utca 2 szám 400, Molnár Juszina Megyeház-utca 7 szám 200, Juhász Katalin Paradicsom-utca 46 szám 1000, özv. Dura Jánosné szül. Deák Katalin Csuc-or-utca 1000, Bugyi Gizella Vásárhelyi-utca 56 szám 1000 koronát.

A Magyar Bank és keresk. részvénytársaságánál:

Igaz Péter 3050 szám 3200, Diós István és neje Porond-utca 11 szám 5000, Nagy Gy. István Pusztá 24 szám 1000, Gara Sándor Tanya 142 szám 2000, Börcsök Bálint Tanya 149 szám 4000, özv. Börcsök Jánosné Kossuth-utca 49 szám 4000 koronát jegyezték.

Az olaszok borzalmas veszteségei Görz vidékén

A november 2-iki és 3-iki harcok

Sajtóhadiszállás, nov. 6.

(A Magyar Távirati Iroda jelentése.) November második és harmadika is szakadatlan harcok napja volt Görz vidékén, amely harc a mi csapatainkra nézve ismét azzal végződött, hogy számtalanszor megtámadott és szétlőtt, de mindig újra helyreállított és szilárdan tartott védelmi vonalakat megtartották, az ellenség részére pedig új óriási veszteségekkel zárult. Az olaszok itt kétségbeesett támadást folytatnak, tekintet nélkül a halottak és sebesültek ezreire és tízezeire, amibe

minden esatnap kerül a támadónak. Az olaszok minden máshonnan rendelkezésre bocsátható még harcra képes csapatot a harcba vetnek, amelynek csökkenésével egyre jobban korlátozódnak. Annál hevesebb azonban a küzdelem ezen a szűkebb esatateren: a görzi hídfőért folytatott harc.

Itt ismét van egy része a harcfrontnak, amelynek különösen erős támadásokat kell kiállani és ez a podgorai szakasz. Miután itt ellentámadással a november másodikára virradó éjjelen ismét valamennyi lövészárkunkat visszaszereztek, az olaszok ezen a napon megismételték előretöréseiket több új ezreddel.

Hatalmas tüzérségi tüzelés és aknavetés vezette be minden alkalommal a gyalogsági támadást. Minden hiába: a harcban megacélosodott védők minden rohamot visszavertek. Az ellenség, amelynek kötelékei már teljesen összevissza keveredtek, több csapattestnél az állomány felét veszítette el. Erre való tekintet nélkül tegnap délelőtt újra megkezdte a támadást; ismét visszavertük.

Az olasz vezérek azonban minden áron át akartak törni. Hatszor rohamozták az olasz gyalogság déliután a Frigyes főherceg nevű viselő pécsi 52. gyalogezred osztagai által védelmezett állás ellen. Ezek a rohamok is összeomlottak megsemmisítő tüzelésünkben. A hetedik rohamnál az olasz csapatok maradványa eldobta a fegyvereit. Egy tisztet és 100 embert elfogtunk. A front e szakasza előtt 800 ellenséges holttest hever.

A közvetlenül a görzi hídfő ellen intézett erőfeszítésekkel egyidejűleg az olaszok ismét heves támadásokat intéztek a doberdói fensik és Zagora ellen. Az ellenség tevékenysége a Monte San Michele ellen ismét élénkebbé vált. Peteno mellett szakadatlan aknavetés és kézigranátharcok folytak. A környéket uraló heggy ellen intézett több előretörést vérszen visszavertünk; 350 halott és sebesült maradt ez alkalommal árkaik előtt.

E két esatnap eseményeinek e vázlatából látható, hogy az ellenség itt elője felé nagy szívséggel törekszik. Azonban a monarchia e kapujának védelmezői minden számbeli fölénynek elene szegzik szilárd akaratukat, amely délnyugaton minden harcost áthat: a legyőzhetetlen akaratot, hogy az ellenségnek egy talpalatnyi földet se engedjenek át.

Kedden hirdette ki a Kuria a szegediek ügyében az ítéletet. A szegedi törvényszék ez év júliusában hozott ítéletet a szegedi hadseregszállító első csoportjának, Schwarz Henriknek, Gruber Zsigmondnak, Herzl Lajosnak, Gerő Arminnak, Grünér Emilnek és Kunz Lajosnak bűntügyében. A Kuria IV. számú büntető tanácsa e hét keddjén kezdte tárgyalni ezt az ügyet. Istvánffy Lajos kuriai bíró ismertette a tényállást, azután Halász Lajos koronaügyész helyettes indokolta az ügyészség semmisségi panaszát, majd a védők tartották meg beszédeiket. A tárgyalást tegnap délután befejezték és az elnök a Kuria ítéletének kihirdetését november 9-én délelőtt 10 órára tűzte ki.

NAPI HIREK

T á j é k o z t a t ó.

Naptár. Nov. 7. Vasárnap Róm. kath. és Protest. C. 24. Wil. Görög-orosz okt. 25. D. 25. Mar. Nap kel 6 óra 59 perckor, nyugszik 4 óra 34 perckor.

Időjárás. Átmenetileg még igen enyhe, többnyire esős, majd megélénkítő szelekkel hűvös idő várható. Sürögny prognózis: Sok helyütt csapadék, később szeles, hűvös. Déli hőmérséklet: 13.1 C.

— Bankett Gellér Béla tiszteletére. Megirtuk már, hogy Gellér Béla műszaki főtanácsos, mint Csánádvarmegye mérnöki hivatalának vezetője nyugalomba vonul. A törvényhatóság legutóbbi ülésén kifejezést adott annak a hálának, melyet Gellér műszaki tanácsos közéleti munkásságáért vele szemben érez. Vármegyénkben töltött szolgálati ideje folyamán az ő vezérése alatt történt építkezések a messzi jövőben is érezhető, kedvező hatással lesznek a megye egész közgazdasági, ipari, kereskedelmi életére. Távozása nemcsak a vármegye hivatalos, hanem Makó társadalmi életében is veszteséget jelent. A hivatalos körök meleghangú, elismeréssel teljes bucsuja után megszólal a társadalom is. Hétfőn este a makói Kaszinó helyiségében a távozó műszaki főtanácsos tiszteletére bankett lesz, melyen — mint értesülünk — a vármegye és város színe java, tisztelői valamennyien megjeleennek.

— 15 hónapja nem írt. Azok számára, akik teljesen elvesztettek hiszik harcot küzdő hozzátartozójukat, mert egy évnél hosszabb idő óta nem írtak, szolgálgaljon vigasztalásul a következő hírünk: Engedi Sándorné férje tavaly augusztusban vonult be és azóta semmi hír se érkezett felőle. Vigasztalhatatlan volt a felesége és egész családja. A hosszú, szomorú halgatás után végre ma, eltűnése óta számított 15 hónap után hír adott magáról. Írt ugyan már levelet eddig is, de az ismert postamizériák miatt nem juthatott el rendeltetési helyére. — Ugyancsak ma érkezett hír Nagy György Józseftől, Szibériából, aki 10 hónapja nem adott életjelt magáról.

— Borka rendőrbiztos szolgálati jubileuma. 25 hosszú, munkában eltöltött év óta áll már a makói rendőrség szolgálatában Borka István rendőrbiztos. Az ismerősei, jó barátai ma jókívánataikkal keresték fel és melegen üdvözölték.

— Az új címerek. Megirtuk annak idején, hogy a király rendezte a címkérdést. A hivatalos lap szombaton megjelenő számában reggel megjelenő száma hozza a kis- és középcimer ábráját, amelyeket egyidejűleg mi is bemutatunk olvasóinknak. A bécsi hivatalos lap ugyanakkor tartalmazza az osztrák miniszterelnök két közlését az új címerrendezésre vonatkozólag a címerek rajzának melléklésével.

— A tisztviselők beszerzési előlege — nemzeti ajándék. A „Magyar Kurir“ nagyváradi tudósítója jelenti az alábbi hirt, mely

hivatott a legszélesebb körökben örömet és meglepődést kelteni: A tisztviselők részére a kormány tudvalevően beszerzési előleget engedélyezett. Az előleg levonását a rendelet értelmében 1916. január 1-én kezdenék meg. Erre már minden hivatal el is van készülve. Megbízható helyről nyert információ szerint a kormány belátta, hogy az őleleg levonása igen súlyos helyzetbe dönténé a tisztviselői kart s ezért az előleg egy részét, de minden valószínűség szerint az egész előleget el fogja engedni. Az előleget, mint nemzeti adományt kapják a tisztviselők. Az elengedést meg fogja előzni egy kormányrendelet, mely a levonásokat január 1-ről november 1-re fogja kintolni.

Szabóiparosok figyelmébe. Az ipartestület elnöksége kéri a szabóiparosokat, hogy vasárnap délután 5 órakor az ipartestületnél mulhatatlanul jelenjenek meg.

Rendelet az özi mezei munkákról. Több ízben emlékeztünk meg azokról az intézkedésekről, amelyeket a földművelésügyi miniszter tett a mezőgazdasági teendők ellátása érdekében. Most a napokban is megjelent e tárgyban egy rendelete, mely ságoruan meghagyta a falu népnek, hogy előbb a saját földjét, azután a többi falubelijét munkálja meg. A megrovást is kilátásba helyezi. Ha a mezőgazdasági munkák végzésére felmentett katónáról van szó, rögtön behívják, ha pedig segélyezett itthonhagyottakat vétenének a meghagyás ellen, megvonják tőlük a segélyt.

Népfelkelő tanítók és tanárok szabadságolása. A honvédelmi miniszter október 31-én kelt rendeletével elrendelte, hogy a tanítás zavartalan menése érdekében a legénységi állományú tanítók és tanárok, amennyiben csak segédszolgálatra alkalmasok, azonnal szabadságot tartsanak.

Az aranyérmek beszállgatása. A hadviselés egyik legfontosabb és nélkülözhetetlen eszköze az arany, minden hadviselő állam különös gondot fordít emellett arra, hogy jegybankjának aranykészletét szaporítsa. Ebben a tekintetben különösen nagy eredményt ért el a német birodalom. Ott a legelőkelőbb mozgalom indult meg a népesség minden rétegében, hogy minden arany-pénz a birodalmi bankba beszállgassék és bankjegyekért becserezessék. Több mint 500 millió márka értékű arany-pénz foly be így a német birodalmi bank pincéjébe. A lelkészek, tanítók, városi és községi alkalmazottak versenyeztek abban, hogy minél nagyobb mennyiségű aranyat szállítsanak be a birodalmi bankba.

Iskolás gyermekek jártak házárral házra aranyat gyűjteni és bankjegyek ellenében becsereélni. Ne maradjunk tehát mi sem vissza, kövessük Németország példáját. Ambár nálunk jóval kevesebb aranya, pénzérme volt eddig is forgalomban, mint Németországban, mégis szükséges, hogy az, ami még egyesek kezéi között van, mind az osztrák-magyar bankba kerüljön. Elsősorban a községi előjáróságok feladata a lelkészek, tanítók által támogatva a lakosságot ezen hazafias kötelességéről felvilágosítani, az aranyérmeket bankjegyekért becsereélni és az aranyat az osztrák-magyar bank legközelebbi fiókjába be szállgatni.

Összel.
Verőfényes napok, sáppadó alkonyok
Halvány arcotokon az elmulás ragyog.
Távozott a szép nyár; — fátyla messze lebban
Ebben a letartott, fázó renetegben.
Szellő kacagása sirva-sir a fákon...
Ezt a szép haldoklást fájó szívvel látom.
Változik a világ; virágok is hullnak,
Néma, szent, halódó álomba borulnak.

Nevető virágok, s lány madárszó helyett
Inkább üritetnéd az utolsó helyet
Te háboru, rémek gyilkoló tábora,
Nem ér el a végzet téged soha-soha?
Vigyorgó arcokra haldoklás nem kerül.
S tartod magad soká, vitézül, emberül?
Pusztulj már, takarodj!... Hogy ha tavasz virul,
Szadhessünk virágot békefa ágrul.

Nagy Ilonka.

Hadjótékonyság. Czene Istvánó 4 és Nagy György Józsefné 2 koronát adományozott szerkesztőségünkbe a Vöröskereszt részére.

Felvideki falvak újjáépítése. Kárpáti falvak újjáépítésére az atábi adományok folytak be a polgármeateri hivatalhoz: Bence István Grf. Vay-utca 24 szám 5, Baranyi István Járando 113 szám 10, Lakatos Erzsébet Sas-utca 18 szám 10 koronát.

Széna és szalma szállítási igazolványa. A kormány a búzának és némesly más cikkeknek vasuton, hajón vagy gépjárművel történő szállításához szükséges igazolványokról kiadott régebbi rendeletében foglalt rendelkezéseket megfelelően kiterjesztette mindennemű szénára és szalmára, amelyet Horvát-Szlavonországok területén adnak fel vasutra vagy gőzhajóra, vagy ott gépkocsira szállítanak.

Az osztályorszájáték mai húzása. Az osztályorszájáték mai húzása:

200.000 koronát nyert: 21235.
25.000 koronát nyert: 93327.
10.000 koronát nyertek: 14852, 96477.

5000 koronát nyert: 79855.
2000 koronát nyertek: 8809
9162 13374 17738 21445 27482
27855 37546 37717 41367 47159
52100 54218 55033 59085 59971
63984 64509 65594 66009 72415
91224 95426 96932 98149 99271
103373.

1000 koronát nyertek: 2287
2423 3580 4491 5998 6568 7728
7768 10388 15280 15439 16866
20339 24291 24524 26651 27571
28768 28797 31417 32183 33453
37062 38097 40423 41257 43845
44140 44669 45307 45920 47200
48377 48978 50219 53127 51422
54394 54469 55501 55683 56995
57921 58466 59892 60017 65567
65741 65936 66996 67616 69423
69968 71884 73530 75193 75515
79002 80758 81397 84191 85687
86697 87183 88773 89909 91912
94045 98999 101633 104151.

Azonkívül kihúztak 500 és 200 koronás nyereményeket. A következő húzás holnap lesz.

Anyakönyvi hírek. Házasságot kötöttek: Tar Pál Káposztás Juliánával. Elhaláltak: Mőnesi Ferenc 11 hónapos korában.

Jegyezzünk hadikölcsönt!

URANIA - SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap délután és este: Kanális népe. Dráma 4 felvonásban.

Szerdán délután és este: A kőborleány (Mizó, a cigányleány). Dráma 5 felvonásban. A pénz beszél. Vigjáték 2 felvonásban.

Csütörtökön délután és este: Uránia-előadás. Szinrekerül: A jókedv birodalma. Tábori Kornéltól.

Szombaton este nagy Nordisk-dráma: Az elveszett paradicsom.

* A vasárnapi előadások. Vasárnap az Urániában két előadást tartanak. Délután 4 órakor és este fél 9 órakor színrekerül a „Kanális népe”. A 4 felvonásos dráma a legérdekesebb jelenetekben gazdag, a felvételek egytől-egyig mind a legkézeltebben sikerültek. A vasárnapi előadások iránt széles körökben nagy érdeklődés mutatkozik.

REGÉNY

Egy villogóes rajzolat.

(1032)

107. fejezet.
Az új képviselő.

Nem illik, hogy barátainknak oly sokáig terhükre legyünk.

Midőn kiérték a folyosóra, csakhamar előkerült Beppo. Nyilván lesben állott s várta, mikor megy haza Márta. Ekkor elősietett, hogy őt mégegyszer láthassa.

Pétsyt gondolkozóba ejtette ez a dolog. Beppo villogó szeméi elárlúlják a nagy szenvedélyt, mely benne lánggal ég.

Most csak az a kérdés, vajjon Márta érez-e valamit iránta? Ezzel tisztába kell jönnie!

108. fejezet.

A nem várt örökség.

Haza érve Pétsy, azonnal elővette leányát.

— Kedves Mártám, mondá Nagyon csodálkozom, hogy most egyszerre nem akarsz férjhez menni.

— Oh atyám, miért kényszerítasz? Nem akard, hogy a tizedek maradjak?

— Tévedsz, gyermekem! Kényszerítésről szó sincs! De csodálkozom, hogy most egyszerre idegenkedel a férjhezmeneteltől, holott egyszer már voltál menyasszony, még pedig egy hetvenhétéves öreg embernek a menyasszonya.

Márta mélyen elpirult.

— Atyám, ne beszéljünk erről!

— De miért?

— Akkor nagyon is naiv voltam és nem tudtam, mit cselekszem! Most azonban szégyenlem magam, ha rá gondolok! Most tudom, hogy neveltségem pár lett volna belőlünk.

— Miből tudod? kérdé Pétsy fürkésző pillanást vetve rá.

Márta zavarodottan rebgte:

— Hát... hát, beszéltek az emberek! Magamtól jöttem rá.

— Helyes! bölintott fejével Pétsy. Megjön az időpont, melyben minden leánynak kinyílik a szeme. Ha neked is kinyílt, annál jobb, legalább beláthatod, mily nagy különbség van egy öreg vőlegény és egy fiatal között. Az öreg Morello herceget eltemettük, isten nyugosztalja. Fia Roberto mindenben utódja akar lenni... még a vőlegénységben is. És most komolyan kérdezlek leányom: hozzá mennél-e?

— Atyám engedd, hogy legelőször is a tizedek legyenek!

— Jó, jó, lányom!

Hiszen a mienk vagy!

De ez talán nem gátol a férjhezmenetelben.

Folyt. köv.

Nyilttór*)

Nyilatkozat

Férjemnek, Dobsa Lajosnak a „Makói Független Ujság” október 31-iki számában közzétett nyilatkozatára válaszulva kijelentem, hogy én férjem nevére semmiféle adósságot nem csináltam.

Makó, 1915. nov. 7.

Nagy Lidia.

KOSZONETNYILVÁNTÁS

Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik a hazáért hősi halált halt fiunknak

DARU JÁNOSNAK

f. hó 5-iki temetésén megjelenni szivesek voltak és ezáltal mérheterlen nagy fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják leghálásabb köszönetünket. Külön halás köszönetünket nyilvánítjuk az áll. főgimnázium tanári karának és tanulóinak, a temetésen jelen levő sebesült hősöknek, valamint Nagy Károly ref. lelkész urnak megható gyászbeszédéért.

Makó, 1915. nov. 6.

A gyászoló család.

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Szőlőföld

a Sovány legszebb, legpartosabb részén, mintegy

öt kis hold

házhelyeknek is igen alkalmas, egy vagy több részben eladó.

Érdeklődők bővebbet:

H. Kovács János

ügynök, megbízottnál.

Lakása: Hajnal-utca 4. szám.

POOR ENDRE

gyógykezelésnél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szes, szepítő, májfélt, arc- és kézverősség és mindenféle bőrirritáció ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Ára: Vilma krém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona. Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 korona. Gyógykezelés 1000 fill. Készletből lettek kitéve.

Eladó földek.

A belsőnyomáson, a kis csörgő közelében, Vörös Sámuel szomszédságában

egy járandó melynek fele here örökáron eladó. Továbbá Ardicsón, Tóth István szomszédságában **egy napos hereföld** szintén örökáron eladó

Értekezni lehet:

Szabó János

tulajdonossal, vasárnapi napokon, Battyány-utca 30. u. sz. a.

Eladó ház.

A Kálvária-utca 6. u. számú HÁZ, (amely a Szép-utcába néz) nagy telekkel, nagy utcafrontal. Két portának is alkalmas. Érdeklődők:

H. Kovács János

ügynökhöz forduljanak. Lakása: Hajnal-utca 4. sz.

Négy igás ló

eladó

Kazinczy-u. 2. u. sz. a.

Eladó föld

A Margittai járandóban

3 hold hereföld

örökáron szabadkézből eladó.

Értekezni lehet:

Török Pállal,

Páva-utca 3001. szám alatt.

KIADÓ FÖLDEK.

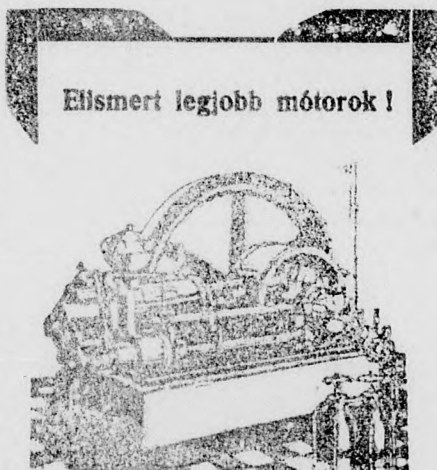
közel a városhoz gabona és hagyma termelésre Iritz Miksánál

Olaj gyártás!

Ahírótt tisztelettel értesitem Makó város és vidéke igen tisztelt közönségét, hogy a mai kor igényeinek megfelelő gőzerőre berendezett olajsütumban a legtisztább evő és kenő olajat pontosan és tisztán készítik. A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel

Horváth István

Olajnak való magot vagonszámra is veszek a legmagosabb áron.

Világhírű eredeti "Körting" Diesel motorok

Szivógáz

és benzínmotorok.

Oséplőgarnitúrák benzín- és nyersolajkomobilal. Benzínos magánjárók.

Meglepő ajándék!

Nyersolajmotorok

keresztfejvezetékekkel.

Gellért Ignác és Társa mérnöki iroda

Budapest, V. Koháry-utca 4. szám.

Saját érdekében körjötti jelenul árajánlatot

Legmennyiségben jó állás!

Kedvező fixetési feltételek!

Fényesen berendezett új műtermében

Makó, Deák Ferenc-u. 3. Mindennemű fényképek,

fényképnagyítások

bármilyen kép után (csoportképből egy személy is kivethető). Utazási igazolványokba való fényképeket fél óra alatt készit

HOMONNAI

fényképész.

2 tehénjárás

és a prűcskősi hegyben **egy fél napos pusztaföld**

örök áron ELADÓ. Vevők jelentkezzenek Szunyog-utca 24. u. szám alatt.

Katóka szakácskönyvében

mindent megtalálnak a fiatal leányok, amire a jövő gazdasszonyainak a háztartásban szükségük lehet. A sok száz meg száz receptet tartalmazó vastag könyv a legvilágosabban megírt és legnépszerűbb szakácskönyv, ami az utóbbi időben közkezen forog. Világos utmutatóul szolgál az őszi gyümölcsbefőzés ezer, különféle ágaiban. „Katóka szakácskönyve” a Singer és Wolfner könyvkiadó cég kiadásában jelent meg. Bolti ára 7 korona. Az „Új Idők” és a „Magyar Lányok” előfizetőinek azonban 3 korona 20 fillér beküldése ellenében bérmentve küldi meg

Singer és Wolfner könyvkereskedése,

Budapest, Andrassy-ut 16.

Marhakat, vágókat, fias tehenet, ökröt, tinót, csikót és Uszöket vásárol

SEMANN JÖZSEF,

értekezhetni Iritz Miksánál.

LEGJOBB TÖKEBEFEKTETÉS

a hadikölcsön! Minden hazafias makói embernek kötelessége hadikölcsönt jegyezni!

Földeladás.

Ardicsón Mészáros István szomszédságában

2 napos karós szőlőföld szabadkézből örökáron eladó.

Értekezni lehet

Fekete János

tulajdonossal, Tulipán u 12. u. szám.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban**ORVOSOK**

Igazolják, mint legkitűnőbb köhögés elleni szert a:

Műlők használják

Köhögés

rekedtség, elnyájkasodás, hurut, számarat ellen és különösen meghülés ellen, mely miatt minden harcosnak nélkülözhetetlen. 800 orvosi és más egyén igazolja a biztos sikerét ezen étvagy gerjesztő és kellemes cukorkáknak. Csomagja 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér, hedi csomagolásban 30 fillér.

Kapható minden gyógyszerertárban.

Makulatur papir

kapható jutányos áron kiadóhivatalukban.

Ablakredőnyök önműködővel

minden nagyságban kaphatók a PALLAGI cégnél

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett gyorsajtóján, Makón.